

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu uredbe Sveta o vzpostavitvi sistema Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvracanje od njega ter za njegovo odpravljanje

COM(2007) 602 konč. – 2007/0223 (CNS)

(2008/C 224/16)

Svet je 4. decembra 2007 sklenil, da v skladu s členom 37 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjem dokumentu:

Predlog uredbe Sveta o vzpostavitvi sistema Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvracanje od njega ter za njegovo odpravljanje

Strokovna skupina za kmetijstvo, razvoj podeželja in okolje, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 29. aprila 2008. Poročevalec je bil g. SARRÓ IPARRAGUIRRE.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 445. plenarnem zasedanju 28. in 29. maja 2008 (seja z dne 29. maja) s 70 glasovi za, nobenim glasom proti in 3 vzdržanimi glasovi.

1. Sklepi

1.1 EESO ugotavlja, da se je treba na stalno prakso nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova odzvati s celovitim odgovorom, ki temelji na učinkovitem regulativnem instrumentu, veljavnem za celotno dobavno verigo, od ulova do prodaje, in meni, da predlog uredbe na splošno vsebuje določbe, potrebne za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, odvracanje od njega in njegovo odpravljanje. Zato podpira predlog Komisije, saj po njegovem mnenju predlagani ukrepi krepijo vlogo Skupnosti kot države zastave, države pristanišča, države trga in države upravičenke.

1.2 Odbor meni, da uspeh tega predloga temelji na štirih stebrih:

- zavzemanje držav članic za boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu;
- sodelovanje med državami članicami;
- mednarodno sodelovanje;
- nepretrgana in stalna prizadevanja za njegovo izvajanje.

1.3 EESO ne želi izključiti ladjevja Skupnosti iz področja uporabe predloga uredbe, kljub temu pa meni, da bi predlog moral natančneje razlikovati med nezakonitim, neprijavljenim in nereguliranim ribolovom, ki ga izvajajo plovila iz tretjih držav, ki jih države zastave ne nadzorujejo, in drugimi nezakonitimi ribolovnimi dejavnostmi ladij pod zastavo Skupnosti, ki kršijo skupno ribiško politiko in jih trenutno urejajo pravni instrumenti iz Uredbe (EGS) št. 2847/93 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Uredba Sveta (EGS) št. 2847/93 z dne 12.10.1993.

1.4 EESO meni, da bo izvajanje vseh predlaganih ukrepov nadzora in inšpekcije zelo obremenilo proračun, javno upravo in nadzorne organe držav članic, zato poziva Komisijo, naj to upošteva v predlogu uredbe, da bo mogoče doseči želeni rezultat, in naj v vsakem primeru sprejme ustrezne ukrepe, da izvajanje predloga uredbe ne bo povišalo stroškov poslovanja podjetij, katerih ladje izvajajo zakonit ribolov.

1.5 Odbor meni tudi, da predlagani ukrepi nikakor ne smejo zmanjšati zakonitega trgovinskega prometa, saj bi to lahko oviralo trgovino, kar je v nasprotju s pravili mednarodne trgovine.

1.6 Po mnenju Odbora iz predloga uredbe ni jasno razvidno, kako naj organ države zastave potrdi potrdilo o ulovu, ki ga zahteva Evropska skupnost. Odbor predpostavlja, da naj bi se to potrjevanje izvajalo elektronsko, vendar je po njegovem mnenju v predlogu uredbe treba jasno obrazložiti način potrjevanja tako za plovila s svežim ulovom kot za tista, ki prevažajo zamrznjene ribiške proizvode.

1.7 EESO meni, da bi se moral nadzor ribiških plovil tretjih držav izvajati podobno v vseh „določenih pristaniščih“ v različnih državah članicah. Poleg tega bi moralo besedilo predloga uredbe jasneje določati, da se bodo inšpekcije izvajale tako po morskem kot po kopenski in zračni poti.

1.8 EESO ponavlja, kar je poudaril že v drugih mnenjih v zvezi z Agencijo Skupnosti za nadzor ribištva, da mora agencija imeti pomembno vlogo pri usklajevanju, spremljanju in nadzoru nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova. Zato bi ji bilo treba nameniti več finančnih in človeških virov.

1.9 Odbor meni, da je treba v vseh državah članicah Evropske unije uskladiti raven kazni za plovila iz tretjih držav. Meni tudi, da bi bilo treba v primeru, da nesodelujoče države ne izpolnjujejo dolžnosti, razmisliti o možnosti uporabe kazni, ki niso povezane le z ribištvom.

1.10 EESO je mnenja, da je vsekakor treba okrepiti jamstva v postopkih prijave plovil, ki izvajajo nezakonit, neprijavljen in nereguliran ribolov, in nesodelujočih držav, zlasti pravico do obrambe, in da jih je treba opreti na trdne dokaze ter tako prepričati, da sodišča pozneje razveljavijo ukrepe, ki so jih sprejele države članice.

2. Uvod

2.1 Skupnost se proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu (IUU) bojuje že več kot 10 let. Od leta 2002 poteka ta boj tako znotraj Skupnosti kot na regionalni in mednarodni ravni v okviru akcijskega načrta Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, odvracanje od njega in njegovo odpravljanje ⁽²⁾.

2.2 Evropski parlament je v resoluciji ⁽³⁾ iz leta 2005 o izvajanju akcijskega načrta Skupnosti, predvidenega v omenjenem sporočilu, opozoril, da mora Evropska unija razširiti in okrepiti prizadevanja za boj proti ribolovu IUU.

2.3 Čeprav je opaziti bistvene izboljšave, ribolov IUU še ni odpravljen. Komisija meni, da je zaradi nadaljevanja takih praks potreben hiter in odločen odziv Evropske unije.

2.4 Iz tega razloga je Komisija prejšnje leto pripravila novo sporočilo ⁽⁴⁾ o novi strategiji Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvracanje od njega ter za njegovo odpravljanje.

2.5 Komisija je obravnavani predlog uredbe ⁽⁵⁾ pripravila po dolgem posvetovanju prejšnje leto, na katerem je aktivno sodeloval tudi Odbor ⁽⁶⁾, obsega pa naslednja področja ukrepanja:

- izboljšati nadzor nad zakonitostjo dejavnosti ribiških plovil tretjih držav, ki pristajajo v ribiških pristaniščih Evropske unije, in njihovega ulova;
- izboljšati nadzor nad skladnostjo ribiških proizvodov tretjih držav, ki se uvozijo v Skupnost na druge načine kot z ribiškiimi plovili, z ohranitvenimi in upravljalnimi ukrepi;

⁽²⁾ COM(2002) 180 z dne 28.5.2002 in sklepi Sveta z dne 7.6.2002.

⁽³⁾ Resolucija Evropskega parlamenta 2006/2225, sprejeta 15.2.2007.

⁽⁴⁾ COM(2007) 601 konč. z dne 17.10.2007.

⁽⁵⁾ Predlog uredbe Sveta 2007/0223 (CNS) o vzpostavitvi sistema Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvracanje od njega ter za njegovo odpravljanje

⁽⁶⁾ Konferenca EESO o odgovornosti države zastave dne 30.1.2007.

— zapreti trg Evropske unije za ribiške proizvode IUU;

— ukrepati proti ribolovu IUU državljanov Evropske skupnosti zunaj njenega ozemlja;

— izboljšati pravne ukrepe za odkrivanje ribolovnih dejavnosti IUU;

— uvesti učinkovit sistem kazni za odvracanje od hujših kršitev predpisov s področja ribištva;

— izboljšati ukrepe proti ribolovu IUU v okviru regionalnih organizacij za upravljanje ribištva;

— podpirati politiko in ukrepe držav v razvoju proti ribolovu IUU;

— izboljšati sodelovanje organov s področja spremljanja, nadzora in obvladovanja med državami članicami ter med državami članicami in tretjimi državami.

2.6 Predlog torej temelji na načelu, da mora biti učinkovita strategija proti ribolovu IUU celovita in obsegati vse vidike problema skozi celotno dobavno verigo.

3. Splošne ugotovitve

3.1 EESO meni, da mora Evropska unija zaradi zaskrbljujočih posledic ribolova IUU za okolje, gospodarstvo in družbo odločno ukrepati, zato na splošno podpira Komisijo.

3.2 Veljavni predpisi Skupnosti, ki vzpostavljajo nadzorni sistem za skupno ribiško politiko ⁽⁷⁾, določajo obsežen sistem za nadzor nad zakonitostjo ulova ribiških plovil Skupnosti, vendar pa ne dopuščajo podobne ravni nadzora in kazni za ribiške proizvode, ki jih ujemajo plovila tretjih držav in ki so uvoženi v Skupnost.

3.3 Ta vrzel omogoča tako evropskim kot tujim gospodarskim subjektom, ki izvajajo ribolov IUU, vstop na trg Skupnosti, ki je največji trg na svetu in glavni uvoznik ribiških proizvodov, kar povečuje donosnost njihovih dejavnosti. Zato se mora po mnenju Odbora predlog osredotočiti na ribolovne dejavnosti IUU plovil iz tretjih držav, čeprav se ladjeve Skupnosti v skladu s členom 1(4) ne sme izključiti iz področja uporabe predloga uredbe.

⁽⁷⁾ Uredba Sveta (EGS) št. 2847/93 z dne 12.10.1993.

3.4 Predlog uredbe vzpostavlja nov nadzorni sistem, ki se bo uporabljal za vse ribolovne dejavnosti IUU in vse s tem povezane dejavnosti, ki se izvajajo na ozemlju ali v morskih vodah pod suverenostjo ali jurisdikcijo držav članic ali jih izvajajo ribiška plovila ali državljani držav članic Evropske unije. Brez poseganja v pristojnosti države zastave ali obalne države se bo uporabljal tudi v zvezi z ribolovnimi dejavnostmi IUU, ki jih izvajajo plovila, ki niso iz Skupnosti, na odprtem morju ali v vodah pod jurisdikcijo tretje države, kot določa skupna ribiška politika tudi za ladjeve Skupnosti.

3.5 EESO ne želi izključiti ladjevja Skupnosti iz področja uporabe predloga uredbe, kljub temu pa meni, da bi predlog moral natančneje razlikovati med nezakonitim, neprijavljenim in nereguliranim ribolovom, ki ga izvajajo plovila iz tretjih držav, ki jih države zastave ne nadzorujejo, in drugimi nezakonitimi ribolovnimi dejavnostmi plovil pod zastavo Skupnosti, ki kršijo skupno ribiško politiko in jih trenutno urejajo pravni instrumenti iz že omenjene Uredbe (EGS) št. 2847/93.

3.6 Predlog uredbe poleg tega uvaja ustrezen nadzor dobavne verige za ribiške proizvode, ki se uvažajo v Skupnost. Odbor meni, da predlagani ukrepi nikakor ne smejo zmanjšati trgovinskega prometa, saj bi to lahko oviralo zakonito trgovino.

3.7 EESO izreka pohvalo Komisiji za pripravo tega predloga uredbe. Predlog je jasn z zelo širokim področjem uporabe, omogoča nadzor nad dejavnostmi nezakonitega ribolova na ravni Skupnosti in mednarodni ravni ter določa takojšnje prisilne ukrepe in učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni za fizične osebe in pravne osebe, za katere se ugotovi, da so odgovorne za hujšo kršitev uredbe. Vendar pa meni, da bi bilo treba v primeru, da nesodelujoče države ne izpolnjujejo dolžnosti, razmisliti tudi o možnosti uporabe kazni, ki niso povezane z ribištvom.

3.8 EESO meni, da bi bilo treba spremeniti vrstni red poglavij predloga uredbe: poglavji IV in V o sistemu Skupnosti za opozarjanje in opredelitvi plovil, ki opravljajo ribolovne dejavnosti IUU, bi morali slediti poglavju I.

3.9 Poleg tega EESO meni, da bi moralo biti v členu 13(1) poglavja III izrecno navedeno, da velja prepoved uvoza ribiških proizvodov IUU za prevoz tako po morški kot po kopenski in zračni poti.

3.10 Po mnenju Odbora bo glavna težava pri izvajanju predloga uredbe ta, da je potrebno popolno soglasje in podpora

držav članic ter učinkovita mreža za sodelovanje na mednarodni ravni.

3.11 EESO meni, da bo izvajanje vseh ukrepov nadzora in inšpekcije tako v pristaniščih kot na morju, ukrepov potrjevanja, spremljanja in preverjanja ladij in ulova ter nadzora uvoza po morški, kopenski ali zračni poti močno obremenilo proračun, javno upravo in upravne nadzorne organe v državah članicah. Zato poziva Komisijo, naj to upošteva v predlogu uredbe, da se odpravijo ovire pri doseganju zelenega rezultata.

3.12 Odbor tako poziva Komisijo k sprejetju ustreznih ukrepov, da izvajanje predlagane uredbe ne bo vodilo v večje obratovalne stroške za podjetja, katerih ribiška plovila opravljajo zakonit ribolov.

3.13 EESO meni, da predlagani ukrepi krepijo vlogo Skupnosti kot države zastave, države pristanišča, države trga in države upravičenke.

4. Posebne ugotovitve

4.1 Kot smo lahko videli, lahko ima Evropska unija na podlagi predlagane uredbe – če bo pravilno, dosledno in redno izvajana – vodilno ali referenčno vlogo v mednarodnem boju proti ribolovu IUU.

4.2 Uredba po navedbi vrste splošnih določb glede izvajanja neposredno obravnava nadzor ribiških plovil iz tretjih držav v pristaniščih Skupnosti. Pri tem je treba opozoriti na prepoved pretovarjanja med ribiškiimi plovili tretjih držav in plovili, ki plujejo pod zastavo Skupnosti, v vodah Skupnosti. Ta prepoved velja tudi zunaj voda Skupnosti za pretovarjanje ulova s plovil tretjih držav na plovila Skupnosti na morju.

4.3 EESO pozdravlja prepoved pretovarjanja na odprtem morju. Komisijo je že večkrat pozval k uvedbi te prepovedi, saj takšno pretovarjanje močno pospešuje ribolov IUU.

4.4 Uredba jasno določa, da bodo imele ladje iz tretjih držav dostop samo do „določenih pristanišč“ Evropske unije, ki jih bodo države članice predhodno izbrale na podlagi določenih pogojev, med katere spadajo obvestilo o prihodu in dovoljenje, potrjena potrdila o ulovu in inšpekcija. Ribiška plovila iz tretjih držav, ki ne bodo izpolnjevala pogojev in določb uredbe, ne bodo imela dostopa do pristanišč držav članic in do pristaniških storitev ter pravice do iztovarjanja, pretovarjanja ali predelovanja na krovu.

4.5 Uredba daje poseben pomen rednosti in natančnosti preverjanja obvestil o prihodu in potrdil o ulovu ter inšpekcije v pristaniščih.

4.6 V zvezi s preverjanjem potrdil o ulovu Odbor predpostavlja, da mora pristojni organ potrdilo o ulovu, ki ga je treba poslati najmanj 72 ur pred prihodom v pristanišče, potrditi elektronsko. Po mnenju Odbora predlog uredbe ne pojasnjuje dovolj natančno, kako je treba izvajati potrjevanje potrdil. Meni tudi, da bi morala Evropska komisija natančno opredeliti, v katerih primerih je dovoljeno odstopanje od časovnega roka 72 ur.

4.7 Odbor podpira smernice Komisije glede nadzora ribiških plovil in poziva vse države članice, da dosežejo soglasje za enotno izvajanje nadzora v vseh „določenih pristaniščih“.

4.8 Vsaki kršitvi uredbe, ki bi pokazala, da je ribiško plovilo tretje države vpleteno v dejavnosti ribolova IUU, bo sledila prepoved iztovarjanja, pretovarjanja ali predelovanja ulova na krovu, začetek preiskave in po potrebi tudi uporaba kazni, določenih z nacionalno zakonodajo ustrezne države članice. Predlagana uredba predvideva v primeru hujših kršitev takojšnje prisilne ukrepe.

4.9 Cilj tega natančnega nadzora ribiških plovil tretjih držav, ki je enak nadzoru plovil Skupnosti, je odkrivanje ribiških proizvodov nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova. Obravnavana uredba preprečuje uvoz teh proizvodov v Skupnost.

4.10 EESO meni, da je nadzor uvoza na območje Skupnosti potreben, kar je razlog, zaradi katerega bi morale poglavje III vključevati tudi inšpekcijo kontejnerjev, uvoženih v Evropsko skupnost po zračni in kopenski poti. Zato bi bilo treba določiti minimalen odstotek kontejnerjev, ki bi jih bilo treba preveriti na leto.

4.11 Uredba določa, da lahko države članice ob prepovedi uvoza proizvodov ribolova, opredeljenega kot IUU, te proizvode zasežejo in namensko uporabijo v skladu z nacionalnimi pravili ob stalnem upoštevanju pravice do pritožbe.

4.12 Uredba določa tudi, da lahko Komisija za zagotovitev pravnega izvajanja uredbe glede uvoza in ponovnega izvoza ribiških proizvodov ali, kjer je ustrezno, prepovedi uvoza vzpostavi dogovore o upravnem sodelovanju z državami zastave.

4.13 Sistem, ki ga predlaga Komisija z uredbo, zahteva široko sodelovanje na mednarodni ravni med Skupnostjo in državami

zastave, državami, ki sodelujejo v regionalnih organizacijah za upravljanje ribištva, in samimi regionalnimi organizacijami. Sodelovanje mora omogočiti tudi opredelitev nesodelujočih tretjih držav. Uredba določa način obravnavanja teh držav.

4.14 Prva interna posledica tega mednarodnega sodelovanja je vzpostavitev sistema Skupnosti za opozarjanje, ki omogoča opozarjanje gospodarskih akterjev in držav članic o utemeljenih dvomih Evropske unije v zvezi s skladnostjo plovil ali ribiških proizvodov tretjih držav z veljavnimi zakoni, predpisi ter mednarodnimi ohranitvenimi in upravljalnimi ukrepi.

4.15 Opozorilo bo na ravni Skupnosti in na mednarodni ravni sledilo spremljanje uvoza, glede katerega je bilo izrečeno opozorilo, vseh predhodnih uvozov in ribiških plovil, ki spadajo v okvir opozorila. Če se na podlagi opravljenih poizvedb, inšpekcij in preverjanj dokaže obstoj ribolovnih dejavnosti IUU, bo Komisija sprejela vrsto ukrepov, med drugim vključitev plovil (a) na seznam plovil IUU Evropske skupnosti.

4.16 Uredba določa, da Komisija ali organ, ki ga določi, zbere in analizira vse informacije o ribolovnih dejavnostih IUU.

4.17 EESO meni, da bi bil najprimernejši organ za to Agencija Skupnosti za nadzor ribištva., ki bi ji bilo treba zagotoviti več človeških in finančnih virov.

4.18 Uredba obsežno obravnava tudi oblikovanje, posodabljanje in objavo seznama plovil IUU Evropske skupnosti ter njegovo vsebino. Plovila, vpisana na sezname plovil IUU, ki jih sprejmejo regionalne organizacije za upravljanje ribištva, bodo avtomatično vključena na seznam plovil IUU Evropske skupnosti. EESO meni, da bi se namesto avtomatičnega vpisovanja ribiških plovil Skupnosti na ta seznam Komisija morala prej prepričati, da država ni sprejela ustreznih ukrepov, kot določa člen 26 uredbe.

4.19 Odbor meni, da je sistem, ki ga predlaga uredba, ustrezen, saj pomeni resen poskus vpisa ribiških plovil in nesodelujočih držav na seznam plovil IUU z jamčenjem vseh predhodnih informacij in možnosti obrambe. Poleg tega upošteva ukrepe, ki se uporabljajo za plovila in države, vpletene v dejavnosti ribolova IUU. Kljub temu EESO meni, da je treba okrepiti jamstva v postopkih opredeljevanja ladij IUU in nesodelujočih držav, zlasti pravico do obrambe, ter da morajo jamstva temeljiti na trdnih dokazih, kar bo preprečilo, da sodišča razveljavijo ukrepe, ki so jih sprejele države članice.

4.20 Glede na to, da ima vključitev na seznam nesodelujočih držav lahko za državo hude posledice in da se zahteve uredbe uporabljajo enako za vse države članice, EESO meni, da bi morala Komisija pomagati državam v razvoju pri izpolnjevanju zahtev glede spremljanja, nadzora in obvladovanja ribolovnih dejavnosti.

4.21 Odbor meni, da je sistem satelitskega spremljanja plovil (Vessel Monitoring System, VMS) pomemben instrument za zagotavljanje spremljanja dejavnosti ribolova IUU. EESO meni tudi, da bi morala država, ki želi biti umaknjena s seznama nesodelujočih držav, obvezno namestiti VMS na vsa svoja ribiška plovila.

4.22 Odbor odobrava stroge ukrepe, ki jih predvideva uredba za ribiške ladje in nesodelujoče države, vpletene v dejavnosti ribolova IUU.

4.23 Uredba tudi prepoveduje državljanom držav članic vsakršno podpiranje ali vključenost v dejavnosti ribolova IUU in sodelovanje v kakršni koli dejavnosti, ki vključuje zakup, izvoz ali prodajo ribiških plovil, ki so na seznamu ribiških plovil IUU Evropske skupnosti.

4.24 Uredba poleg tega obravnava hujše kršitve in za države članice določa enoten najnižji znesek za največje denarne kazni

za fizične in pravne osebe. Določa tudi takojšnje prisilne ukrepe in spremljevalne kazni, ki so namenjeni preprečevanju ponovnih kršitev, pristojnim organom pa omogočajo izvedbo preiskave kršitve.

4.25 Odbor meni, da bi bilo treba v vseh državah članicah Evropske unije uskladiti raven kazni za plovila iz tretjih držav.

4.26 Komisija je zaradi poenostavitve zakonodaje Skupnosti v predlagano uredbo vključila glavne določbe glede nadzora, inšpekcije in spoštovanja pravil, ki so jih sprejele regionalne organizacije za upravljanje ribištva, med katere spada tudi Evropska unija. Področje uporabe uredbe je tako razširjeno na vse vode, ki jih pokrivajo te organizacije.

4.27 EESO meni, da bi v prihodnosti Komisija morala proučiti možnost razširitve uredbe na ribolov v sladkih vodah.

4.28 EESO meni, da je predlog Komisije zelo uporaben instrument za preprečevanje in odpravljanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova ter odvracanje od njega. Izvajanje te uredbe bo zahtevalo nepretrgana in stalna prizadevanja, zato Odbor meni, da je sodelovanje držav članic ključnega pomena.

V Bruslju, 29. maja 2008

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS
